

SISÄLLYS

Alkusanat	4	C-duuri	c ¹ -a ¹	57
Foreword	5	Bes/B-duuri	bes/b-g ¹	59
Valmistavat harjoitukset	6	D-duuri	d ¹ -b ¹ /h ¹	61
Puhallus ja pärinä	6	C- D- ja Bes/B-duuri	do-la	63
Sanaytmit	9	a- b/h- ja d-molli	la-fa	65
Solfanimet ja käsimerkit	12	C- D- ja Bes/B-duuri	ti,-la	67
DO-duuri		Es-duuri	es ¹ -bes ¹ /b ¹	73
C-duuri	c ¹ -d ¹	c-molli	c ¹ -g ¹	75
	c ¹ -e ¹	A-duuri	a-fis ¹	77
	do-mi		gis-gis ¹	78
	b/h-e ¹	Duuriasteikko	so-do (g-d ²)	80
	c ¹ -f ¹	C-duuri	c ¹ -c ²	90
	b/h-f ¹	Bes/B-duuri	bes/b- bes ¹ /b ¹	91
	c ¹ -g ¹	A-duuri	a-a ¹	92
D-duuri	d ¹ -g ¹	G-duuri	g-g ¹	94
	d ¹ -a ¹	Molliasteikko	la-la (g-d ²)	99
C- ja D-duurit	kolmisointu	Joululauluja		103
	cis ¹ -a ¹	Sormitustaulukko		122
LA-molli				
a-molli	a-e ¹			
b/h-molli	b/h-fis ¹			
F-duuri	f ¹ -bes ¹ /b ¹			
	f ¹ -c ²			
C- D- ja F-duuri	do-so			
d-molli	d ¹ -a ¹			
a- b/h- ja d-molli	la-mi			

ALKUSANAT

Punaisia, sinisiä ja vihreitä nuotteja, DO-RE-MI-koodinimiä, oudonnäköisiä nuottiavaimia – mistä on kyse?

Alkusysäys lapsille tarkoitetun, trumpetin alkeisiin keskittyvän Trumpetti-ABC:n kokoamiselle tuli, kun Itä-Helsingin musiikkiopisto aloitti soivan yhteistyön peruskoulun kanssa. Ensiluokkalaiset aloittavat koulun ohella myös soitinopinnot ja musiikkiopiston opettajat pitävät ryhmäsoittotunteja lähes päivittäin koulutuntien lomassa. Géza ja Csaba Szilvayn jousisoittimille kehittämää Colourstrings-metodia sekä etenkin Jaana Laasosen Colour Flute-materiaalia soveltamalla syntyi nuorille trumpeteille tarkoitettu oppikirja.

Nuottikirjoitus on lapsille abstraktia. Trumpetti-ABC tekee siitä helpommin lähestyttävää. Nuottikirjoitus on melko suurta, nuotit ovat värillisiä ja laulut ovat lapsille tuttuja lasten- ja kansanlauluja duurissa ja luonnollisessa mollissa. Suomalaisia sävelmiä on eniten, mutta maapallo kierretään melko kattavasti. Materiaalia on runsaasti päivittäisiä soittotunteja varten. Osan ohjelmistosta voi jättää myös soittamatta.

Nuottien värillisuus tähtää eri sävellajien erottamiseen ja hahmottamiseen. Kullakin sävellajilla on oma värinsä: esimerkiksi rinnakkaisävellajit C-duuri ja a-molli ovat punaisia. Kun opitaan uusi sävellaji, on se selvästi erivärinen: D-duurin väri on sininen, F-duurin vihreä ja niin edelleen.

Nuottiavaimet – DO-avain duurissa ja LA-avain mollissa – näyttävät asteikon ensimmäisen sävelen. Liikkuva DO (tai LA) valmentaa alusta alkaen transponointiin, ja siihen liittyviä rytmin ja solfanimet yhdistäviä harjoituksia on paljon. Jos solfanimien ja ns. piippukirjoituksen käyttö on vierasta, normaalein nuotein kirjoitettuja kappaleita on varmasti riittävästi. Trumpetti-ABC:n avulla opettajakin voi kehittää solfaustaitojaan rinta rinnan oppilaan kanssa.

Solfanimien lisäksi sävelten absoluuttiset nimet ovat käytössä heti alusta lähtien. Niissä ja sointumerkeissä sovelletaan ensisijaisesti englanninkielistä merkintätapaa, mutta selvyuden vuoksi suomen kieleen vakiintuneet sävelten nimet annetaan vaihtoehtoina (b/h, bes/b). Etumerkit on kirjan alussa sijoitettu soitettavan sävelen oktaaviaan. Näin lapsen on helpompi hahmottaa tämäkin asia.

Koska rekisteri kehittyy hitaasti, kirjassa edetään maltillista vauhtia. Äänialuetta kasvatetaan pikkuhiljaa molempiin suuntiin ja kirjan lopussa se on $g-d^2$. Useimmat oppilaat soittavat kirjaa kolme vuotta. Aloittavan trumpettistin kestävyys on rajallinen ja siksi kappaleet ovat lyhyitä. Uusien asioiden oppiminen helpottuu, kun ei tarvitse samanaikaisesti ponnistella esimerkiksi ison rekisterin tai kestävyttä vaativan pitkän kappaleen kanssa. Kappaleiden ambitus on maksimissaan oktaavi.

Rytmiä asioita käsitellään moneen muuhun alkeiskirjaan verrattuna aikaisin. Kielellä nopeasti soittaminen on lapsille luontaista. Sen sijaan esimerkiksi artikulaatioon ja dynamiikkaan liittyvät merkinnät on jätetty kokonaan pois. Opettaja voi ottaa ne mukaan kullekin oppilalle sopivassa vaiheessa.

Materiaali on ollut kokeilumonisteena käytössä Itä-Helsingin musiikkiopistossa vuodesta 2001 lähtien ja tämän jälkeen monilla kollegoilla oppilaineen eri puolilla Suomea. Painettuun laitokseen on lisätty mm. sisällysluettelo, sointumerkit ja piippukirjoitusharjoituksia sekä joululauluja pianosäestyksineen.

Olen saanut kommentteja ja palautetta kollegoilta ja ystäviltä, mistä annan heille suuret kiitokset.

Trumpetit soimaan!

Helsinki, kevät 2019

Helena Sinisalo

FOREWORD

Red, blue and green notes, DO-RE-MI code names, odd-looking clefs – what’s it all about?

The stimulus for a children’s book concentrating on the rudiments of trumpet playing arose when the East Helsinki Music Institute entered into a musical partnership with the comprehensive school. On beginning school at the age of seven, the children receive tuition in not only the normal subjects but also a musical instrument, and teachers from the Music Institute hold group lessons almost daily in between lessons. The resulting ABC for little trumpet players applies the Colourstrings method developed for strings by Géza and Csaba Szilvay and, in particular, the Colour Flute material produced by Jaana Laasonen.

Musical notation is an abstract concept for children. This Trumpet ABC makes it more readily accessible. The notes are fairly big and colourful and the tunes are familiar children’s and folk songs in major and natural minor keys. The majority of the tunes are Finnish, but they also include ones from around the world, and there is a wealth of material for daily music lessons. Some of the repertoire can be skipped.

The notes are coloured to make different keys easier to distinguish and grasp. Each key has its own colour: for example, C major and its related key A minor are red. A new key has a clearly different colour: D major is blue, F major is green, and so on.

The clefs – the DO clef in the major and the LA in the minor – indicate the first note of the scale. The movable DO (or LA) prepares the pupil for transposing right from the start, and there are lots of exercises linking rhythms and solfa names. If these names and pipe-stem notation are strange, there are plenty of pieces in normal notation. The Trumpet ABC can also help teachers improve their solfege skills apace with the pupils.

The absolute names of the notes are given alongside the solfa ones right from the beginning. As in the chord symbols, the English custom is primarily observed, with the Finnish equivalents given as alternatives (B/H, Bes/B-flat). At the beginning of the book, accidentals are given in the octave in which the note is to be played, making this, too, easier for the child to grasp.

Since the register develops slowly, the book proceeds at a moderate pace. The range is gradually extended in each direction to G–D2 by the end of the book. The book serves most pupils for three years. The beginner’s stamina is limited, so the pieces are short. New things are easier to learn if the pupil does not at the same time have to struggle with, for example, a long piece covering a wide register or demanding sustained effort. The pieces encompass an octave at most.

Rhythm is dealt with relatively early compared with many other primers. Fast tonguing comes naturally to children. By contrast, articulation, dynamic and other such signs have been omitted. The teacher can introduce them when the pupil is ready.

The material has been used as handouts at the East Helsinki Music Institute since 2001 and by many colleagues and their pupils in different parts of Finland. A list of contents, chord signs, pipe-stem notation exercises and some Christmas carols with piano accompaniment have, among other things, been added to the printed edition.

I am greatly indebted to my colleagues and friends for their comments and feedback.

Let the trumpet sound!

Helsinki, Spring 2019

Helena Sinisalo

Pärisytä huulia

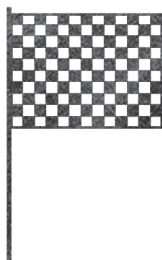
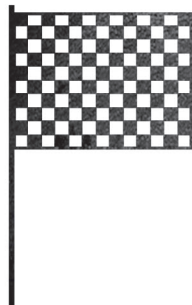
BZZZ

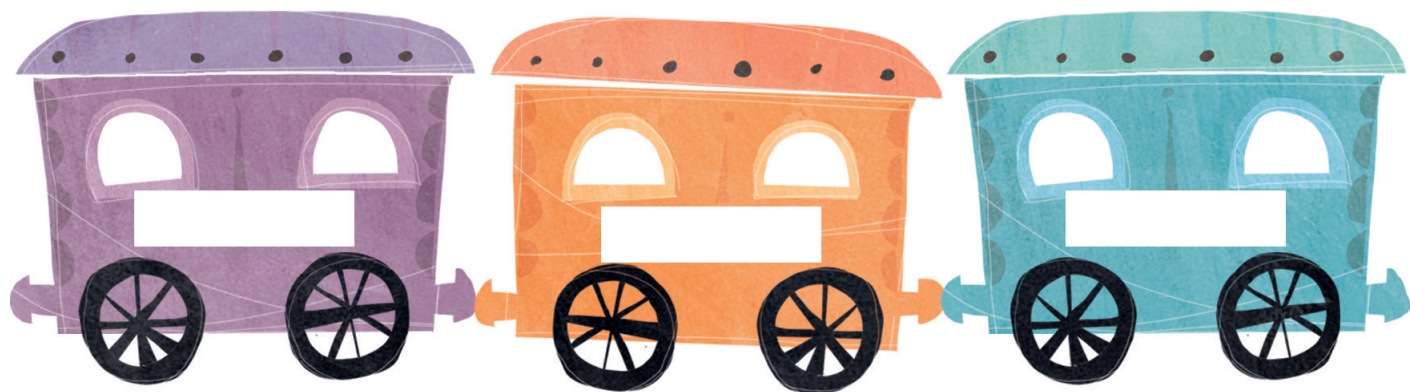
BZZZ

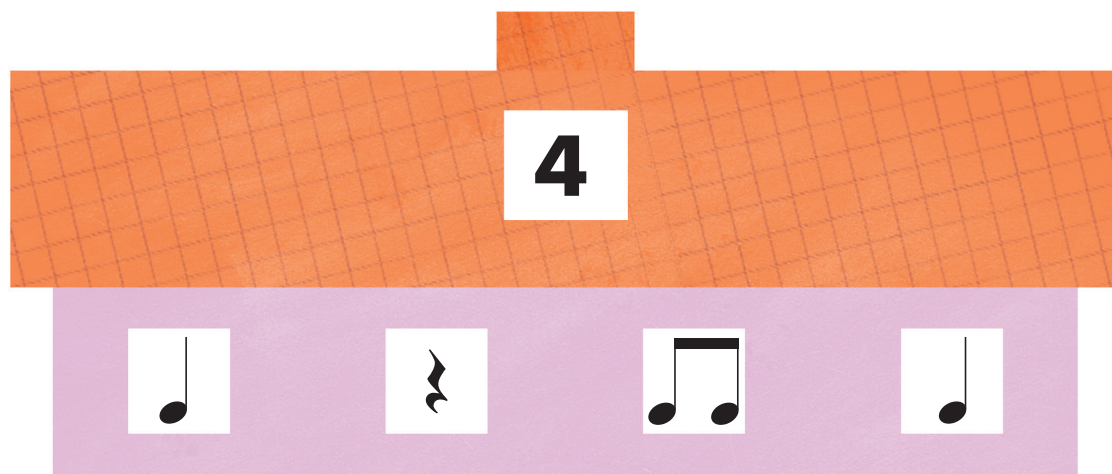
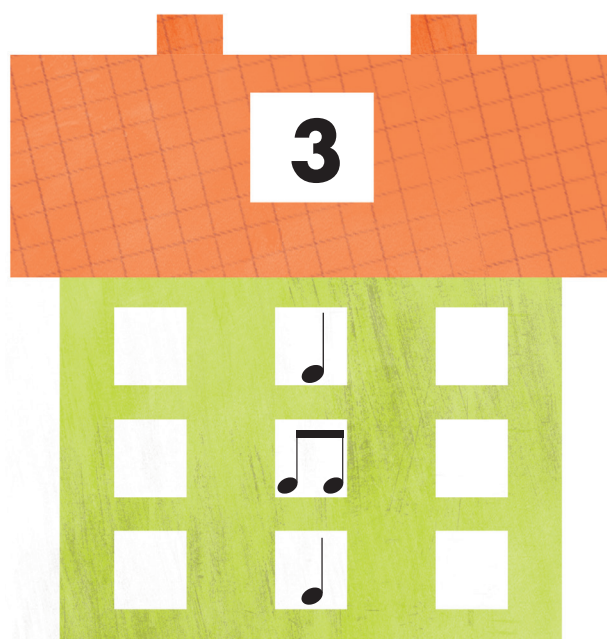
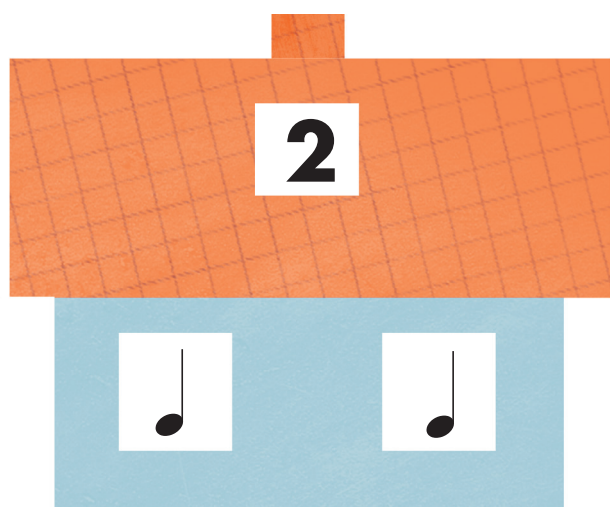
BZZZ

SIIRRÄ LASTEN NIMIÄ JUNANVAUNUIHIN JA SOITA

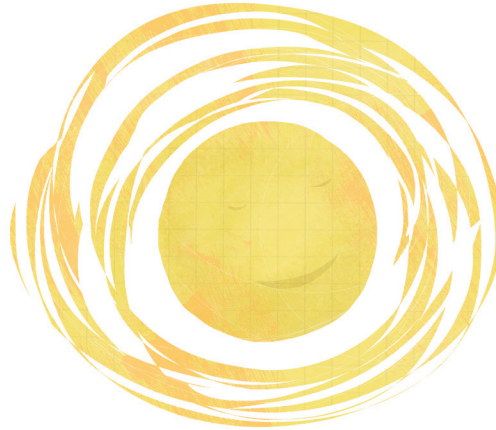
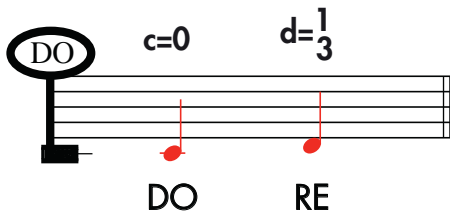

TAHTITALOT

DO-DUURI

Punaisessa C-duurissa
kuudella eri sävelellä
C-DO

*)

AURINKO Unkari

1.

A musical staff with a treble clef and a circled 'DO' on the first line. The key signature has two flats. The time signature is 4/4. The notes are: quarter note DO, quarter note Bb, quarter note Cm7, quarter note Bb/D, quarter note Eb, quarter note Bb/D, quarter note Cm7, quarter note Bb. Chords are written above the staff.

VANHAT JALAT Ruotsi

2.

A musical staff with a treble clef and a circled 'DO' on the first line. The key signature has two flats. The time signature is 2/4. The notes are: quarter note DO, quarter note F7, quarter note Bb, quarter note F7, quarter note Bb, quarter note F7, quarter note Gm7, quarter note F/A, quarter note Bb. Chords are written above the staff.

SILEÄÄ KARVAA Unkari

3.

A musical staff with a treble clef and a circled 'DO' on the first line. The key signature has two flats. The time signature is 2/4. The notes are: quarter note DO, quarter note Fm, quarter note Bb, quarter note Fm, quarter note Bb, quarter note Eb, quarter note Bb/D, quarter note Fm, quarter note Bb. Chords are written above the staff.

HOI MAASSA MANSIKKAINEN Suomi

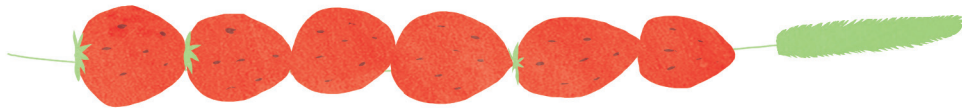
4.

A musical staff with a treble clef and a circled 'DO' on the first line. The key signature has two flats. The time signature is 2/4. The notes are: quarter note DO, quarter note Bb, quarter note Gm, quarter note Eb, quarter note F7, quarter note Bb. Chords are written above the staff.

*) SÄESTYS IN C / ACCOMP. IN C

21. ALKAA KESÄ Unkari

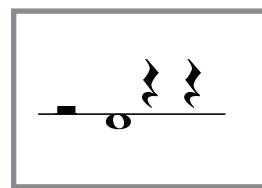
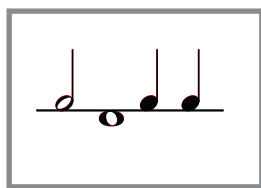
$B\flat$ Gm Cm7 F7 Gm F/A $B\flat$
 MI RE DO RE MI RE DO RE MI MI RE RE DO DO

22. JUOSKAA JOUTUISAAN Unkari

$Cm7$ F7 $B\flat$ Gm7 $Cm7$ F7 $B\flat$ Gm7
 MI RE DO MI DO MI MI RE RE DO MI DO

$Cm7$ Dm7 $E\flat$ F7 $Cm7$ Dm7 $E\flat$ F7 $B\flat$ F $B\flat$
 MI RE DO RE MI RE DO RE DODO RE RE DODODODO

23. HEPPA Hollanti

$B\flat$ Gm7 $Cm7$ F7 $B\flat$
 MI MI MI RE DO DO DO RE RE RE RE MI DO

$B\flat$ $E\flat$ F7 $B\flat$
 MI MI MI RE DO DO DO RE RE RE RE DO

LUMIUKKOJEN TANSSI

Englanti

48.

DO

B \flat B \flat /A B \flat /G B \flat /F F7/C F7 B \flat

DO

B \flat B \flat /A B \flat /G B \flat /F F7/C F7 B \flat

JOULUPUKKI

säv. & san. P. J. Hannikainen

264. Trumpet in B \flat 1

Trumpet in B \flat 2

Trumpet in B \flat 3

Piano